

"Praktiknära forskning hotas av personalomsättningen"

Social förändring skapas tillsammans med berörda individer. Det ligger i linje med nya socialtjänstlagen. I en Stockholmsstadsdel bidrar Magdalena Elmersjö som följeforskare till att ge personalen tid för reflektion. Men personalomsättningen är hög.

– Jag är väl snart den de känner igen mest i stadsdelen, säger hon.

– Börja aldrig jobba i äldreomsorgen, jag säger det till dig som om jag var din mamma. Det fick **Magdalena Elmersjö** höra från en kollega när hon började i köket på ett äldreboende som 17-åring i slutet på 1990-talet.

– Då gjorde jag precis som om hon varit min mamma såklart, det vill säga tvärtom, skrattar Magdalena som idag tycker det är guld värt att ha erfarenheten från det praktiska arbetet i vården med sig när hon forskar. På sitt visitkort kan hon skriva undersköterska, socionom, lektor och docent i socialt arbete vid Södertörns högskola.

– Jag har mycket lättare att ställa lite kritiska frågor till en grupp som kan anses lite utsatt, jag kan närma mig svårare frågor för jag sitter tungt i stolen, säger hon.

Då var hon den "lata" undersköterskan som snackade med patienterna, och fick höra att hon inte packat upp i förrådet.

– Jag tyckte att jag gjorde det jag skulle när jag var med patienterna. Jag bär med mig förrådet som en tankeram över vad jag tycker är viktigt.

Idag är Magdalena Elmersjö följeforskare i en Stockholmsstadsdel. När hon i höstas deltog i [Socialtjänstforum i Göteborg](#) pratade hon om att skapa social

förändring tillsammans med berörda individer och hur det ligger i linje med nya socialtjänstlagen.

Magdalena Elmersjö

– Samverkan är nödvändigt, plågsamt och fantastiskt. Många av oss har erfarenhet av mindre bra samverkan, det kan finnas trötthet och besvikelse. Då får man erkänna de negativa känslorna.

Som när socialchefen säger: *"Tror ni verkligen att vi kan vänta fyra år på forskningsresultat som vi kanske ändå inte kan använda, när det brinner?"* Eller när kommuner bjuder in forskare till samverkan och säger: *"den här modellen är bra, men vi behöver nån som sätter en stämpel på den".*

När hon jobbade som avdelningsföreståndare och sökte pengar till forskning som inte blev av, var det frustrerande. Hur kan man lösa det på ett annat sätt? funderade hon.

– I en stadsdel i Stockholm gör vi ett enkelt löntagarbyte, det har fungerat i flera år nu. Forskare och lärare från Södertörns högskola är i stadsdelen, funderar över teman, några går bredvid för att få färsk kunskap från socialtjänsten.

Praktiker från stadsdelen i sin tur håller i utbildning på

högskolan.

– Vi är redan igång med vår samverkan. Jag har bland annat belyst biståndshandläggarnas roll och funktion kopplat till organiserad brottslighet, hur den påverkar handläggningen, det har varit väldigt spännande.

Hon ville komma till nytta, bidra med kunskap och så har det också varit, men mottagandet har inte riktigt varit det som hon trodde.

– De vill inte ha utbildningspaketen. Vad är det då jag gör där borta som är bra?

PPU, personlig och professionell utveckling – det ska finnas rum för personlig utveckling i arbetslivet. Det är det hon bidrar till.

– Medarbetarna får prata med mig om vad som händer på jobbet och hur de ska kunna förstå det. Jag ser hur oerhört fort de går, var är tiden för reflektion? Jag knör in mig och skapar utrymme för de här samtalen.

Magdalena Elmersjö är en av tre redaktörer till boken *Aktionsforskning – möjligheter, utmaningar och variationer*.

Aktions- forskning

– möjligheter, utmaningar och variationer

Studentlitteratur

HANNA BERTILSDOTTER ROSQVIST MAGDALENA ELMERSJÖ LISA KINGS (RED.)

– I dagens samhälle där allt går snabbt är akademien en trög och pålitlig institution att samverka med. Personalomsättningen i akademien är inte så hög heller.

Det är den däremot i stadsdelen. Det blir ganska stora svårigheter för Magdalena Elmersjö att göra nytta framför allt på grund av den stora personalomsättningen.

– Det är förödande för klienter och brukare. Det praktisknära utvecklingsarbetet är hotat av personalomsättningen.

Att bli lämnad ensam i socialt arbete är inte normalt, men det

är det hon ser i praktiken ibland, att det inte finns stöd, att det blir hackigt och sårbart.

– Jag undervisar ibland på kurser där jag säger att "*vet ni vad ni kan göra som jag bedömer kommer göra störst positiv verkan på störst front? Det är att jobba kvar.*" Vi pratar om aktivism, socialt förändringsarbete. Men det som har störst verkan det är att arbeta kvar och skapar kollegiala band. Vi måste ha en stabil grund att stå på.

Projektet [Moralisk stress och moraliskt aktörskap i svensk äldreomsorg](#) är en reflexiv professionsforskning som inte utgår från ett definierat kunskapsbehov utan från ett upplevt skav, en svår situation eller ett dilemma. Kalmar, Helsingborg och Vänersborg deltar.

– Vi bedömde att de var så pass stabila att de kunde ingå i ett projekt om ganska svåra saker. Vi tycker de är modiga. De vet vad de ska göra, men de har inte arbetsvillkoren för det. Vi har levt med den typen av problem jättelänge inom äldreomsorgen. Det är plågsamt.

Text: Anna Fredriksson

Ingångsfoto från Socialtjänstforum 2024: Louise Älgne /GU

Läs mer från [Socialtjänstforum 2024](#)

[Relationen ger kvalitet i äldreomsorgen](#)

[Premiär för film om moralisk stress i hemtjänsten](#)

Humor som ett sätt att mötas i en gemensam förståelse av problembilder

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
18.10

Foto: Louise Älgne/GU
Teckningarna av Robert Nyberg.